

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2009

sáminuorra

Sáminuorras styrelse får härmed avge följande verksamhetsberättelse för verksamhetsåret 1/1—31/12 –2009

STYRELSENS SAMMANSÄTTNING

Sáminuorras verkställande organ är styrelsen som består av ordförande och 8 ledamöter jämte samma antal suppleanter. Under verksamhetsåret 1/1—31/12 2009 valdes som ordförande: Helena Omma

Styrelsen har utgjorts av följande personer:

Valda för mandatperioden 2007-2010

ORDINARIE

Johan Skogsfeldt
Jonas Andersson
Lea Simma
Marja Påve

SUPPLEANTER

Kristoffer Thomasson
Cecilia Stenvall
Saila- Marie Persson
Anne-Maret Pentha Päiviö

Valda för mandatperioden 2009-2012

ORDINARIE

Lars Miguel Utsi
Sara-Helén Persson
Mattias Harr
Klemet Klemetsson

SUPPLEANTER

Per-Jonas Partapuoli
Marja-Kari Omma
Jon-Kristoffer Jonsson
Jennie-Sofi Sparrock

LEDAMÖTER I VALBEREDNINGEN 2009

Ordinarie
David Jonasson
Katarina Poggats- Sarri
Nils-Jonas Persson

suppleanter
Katarina Inga
Anna-Maria Fjellström
Per-Jonas Kemi Nutti

KONSTITUTION AV STYRELSEN

Vid styrelsemötet 2009-05-09 konstituerade sig styrelsen enligt följande:

Vice förbundsordförande: Cecilia Stenvall
Förbundssekreterare: Jonas Andersson
Kassör: Johan Skogsfeldt
AU ledamot: Mattias Harr

ARBETSUTSKOTTET (AU)

AU har bestått av ordinarie: Helena Omma, Cecilia Stenvall, Jonas Andersson, Johan Skogsfeldt och Mattias Harr

REVISORER

Under verksamhetsåret har Elena Valkeapää(ord) och Nejlja Fjellström(suppl.) verkat som revisorer. Auktoriserad revisor har revisionstjänst i Kiruna varit. Contera Redovisningsbyrå AB i Kiruna har verkat som bokföringsfirma.

MEDLEMMAR I SÁMINUORRA

Medlemmar i Sáminuorra är samebyar, sameföreningar samt enskilda medlemmar. Den 31/12 2009 var det 387 personer som var enskilda medlemmar i förbundet. Följande samebyar och sameföreningar har under verksamhetsåret varit anslutna till Sáminuorra:

Samebyar

Frostviken norra sameby
Gabna sameby
Girjas sameby
Grans sameby
Gällivare sameby
Handölsdalens sameby
Jiingevaerie sameby
Jovnevaerie sameby
Idre Nya sameby
Kalls sameby
Vilhelmina Södra sameby
Leavas sameby
Luokta Mavas sameby
Mittådalen sameby
Njaarke sameby
Ohredahke sameby
Raedtievaerie sameby
Rans sameby
Semisjaur-Njargs sameby
Sirges sameby
Svaipa sameby
Tuorpons sameby
Tåssåsens sameby
Ubmeje Tjeälddie sameby
Udtja sameby
Västra Kikkejaur's sameby
Vapsten sameby
Vilhelmina Norra sameby

Sameföreningar

Östersunds sameförening
Arjeplogs sameförening
Västernorrlands sameförening
Samer i Syd
Fatmomakke sameförening
Jokkmokks sameförening
Kiruna sameförening
Malå sameförening
Pessinki sameförening
Stockholms sameförening
Soppero Sameförening
Såhkie Umeå sameförening
Unna Cerus Gilvohallan Searvi
Vaisa sameförening

MEDLEMSKAP

Sáminuorra är ansluten till Landsrådet för Sveriges Ungdomsorganisationer (LSU). Detta medlemskap är en viktig förutsättning för att skapa och utveckla kontakter med andra ungdomsorganisationer.

Sáminuorra är medlem i World Reindeer Herder's Association

STYRELSESAMMANTRÄDEN

Styrelsen har under 2009 sammanträtt 7 gånger:

24-25 januari	Östersund
14-15 mars	Kiruna
23 april	Telefon
9 maj	Piteå
20 maj	Telefon
4-5 sept	Kiruna
28-29 nov	Gällivare

Arbetsutskottet har under 2009 sammanträtt 11 gånger:

7 januari	Telefon
3 februari	Telefon
20 april	Telefon
3 juni	Telefon
18 juni	Telefon
23 juni	Telefon
2 sept	Telefon
16 sept	Telefon
29 sept	Telefon
9 nov	Telefon
16 dec	Telefon

FÖRBUNDSMÖTE 2009

Sáminuorras 46:e förbundsmöte hölls 2009-05-08--10, i Piteå Norrbotten.

Ombuds församlingen bestod av 34 röster fördelade på 24 ombud. Förutom ombuds rösterna var där också 72 medlemmar med en enskild röst var. Förbundsmöte var i deltagarantal den största samiska ungdomsträff på många år.

Temat under mötet var samiskt självbestämmande. Juristen och ordförande för Samerådet Mattias Åhrén berättade om självbestämmande för urfolk ur ett internationellt perspektiv. Rose-Marie Huuva var också där och berättade om sin kamp för återbegravning av samiska skelettdelar och sin kamp mot exploatering av heliga platser.

2009 var valår i sametinget och därför hölls under lördagen hölls en paneldebatt med de olika sametingspartierna. Moderator var Mattias Åhren. Man kan verkligen säga att debatten engagerade medlemmarna, och stundtals blossade häftiga diskussioner upp.

Under årets möte valdes ny förbundsordförande. Lars Miguel Utsi avgick efter tre år som ordförande, och Helena Omma tog över efter honom.

Förutom möte och föreläsningar hade medlemmarna tid att bada på äventyrsbadet i Piteå Havsbad, vilket var mycket uppskattat.

Under kvällarna hölls konserter med Katarina Rimpi med band och det helt nya bandet Nammaláhpan, med Paul OI Jona Utsi som frontperson.

KANSLIET

Kansliet finns i Kiruna och sköter det fortlöpande administrativa arbetet och fungerar som en samordnare mellan styrelse och andra intressenter. Kansliet får också svara för mycket av extern information när helst den efterfrågas. Kansliet har en stor uppgift i att samordna Sáminuorras olika projekt.

Anna- Maria Fjellström har en tillsvidareanställning som projektsamordnare på 75%.

ANSLAG

Sáminuorra erhåller organisationsstöd från Sametingets Kulturråd, Ungdomsstyrelsen samt Jämtlands och Västerbottens läns landsting. Bidrag till projekt söks regelbundet från olika fonder och bidragsinstanser.

HEMSIDA

Under året har vi påbörjat arbetet med att skapa en ny hemsida. Den är planerad att lanseras under förbundsmötet 2010.

MEDLEMSAKTIVITETER

Följande medlemsaktiviteter är genomförda:

Sponsring av medlemmen Magnus Kråik, för sin utförsåkning.

Lag på Brännbollsyran i Umeå.

Tacokväll för medlemmar på samegården.

Middag för medlemmar i Stockholm.

Sponsring av reflexvästar till Girona Sámeskuvla

Detta har Sáminuorra präglats av under 2009

Miljötänk och dekolonisering är kanske de två ord som sammanfattar Sáminuorras verksamhetsår 2009 bäst. I och med FN:s miljökonferens TUNZA, som Sáminuorra var representerade i vaknade styrelsen till och insåg att det även för oss samer är tid att börja tänka lite mer miljö. Hur lever egentligen vi? Vi påverkas av klimatförändringarna, vad kan vi göra för att inte bidra till dem? Dekolonisering är ett ord vars motsats är kolonisering. Att samernas land är koloniserat vet vi ju, men har vi någonsin tänkt på att även våra sinnen är det? Vi vågar inte alltid se världen utifrån vårt eget perspektiv och göra som vi själva lärt, utan vi samer tror ofta att de västerländska modellerna är de enda rätta. Att våga utgå ifrån egna värderingar och tillvarata egna metoder, det är det dekolonisering handlar om.

COP 15 Köpenhamn

Under de två första veckorna i december hölls FN:s klimattoppmöte i Köpenhamn. Dit samlades världens ledare för att diskutera klimatförändringen och för att försöka komma överens om ett nytt internationellt klimatavtal.

Saila-Marie Persson och Cecilia Stenvall medverkade i Köpenhamn under den första COP15 veckan. De knöt kontakter, bl.a. med massajer, deltog vid Klimaforum där de lyssnade på olika föreläsningar och deltog workshops. Media uppmärksamheten var stor, intervjuer gjordes både till samiska media som till internationell press. Saila-Marie och Cecilia gjorde unga samers röster hörda i ett gytter av människor.

För att engagera fler ungdomar i klimatfrågan anordnade Sáminuorra en medlemsaktivitet i form av en tågresan till Köpenhamn, där vi deltog under några dagar i COP15. Resan ägde rum 11-13 december. Ett tjugotal ungdomar från Sápmi samlades i Köpenhamn. Tack vare koltarna fick vi mycket uppmärksamhet. Under fredagen tillverkades en banderoll med texten *mijjen eatneme*, vilket betyder vår jord på samiska. Banderollen användes vid det stora demonstrationståget som under lördagen gick ända fram till Bella Center, vart själva klimatmötet hölls. Sáminuorra ledde tillsammans med Indigenous Environmental Network det stora tåget med närmare 100 000 demonstranter, under den två timmar långa vandringen. På Arctic Venue hölls under lördagen föreläsning av dr. Robert Corell, till förmån för oss ungdomar från Sáminuorra om vad klimatförändringen egentligen är. Även Mikhail Pogodaevm ledare i Association of World Reindeer Herders berättade om projektet EALÁT för oss. Efter det fortsatte Anne-Máret Päiviö, Per-Jonas Partapuoli och Cecilia Stenvall att följa händelserna på Arctic Venue, för att sedan fortsätta till Nationalmuseet, där en urfolksdag ägde rum.

Till själva klimatmötet hade Lea Simma och Mattias Harr ackreditering, de följde under lördagen den 12 december klimatmötet på plats.

TUNZA youth advisory council

20- 26 augusti åkte Mattias Harr och Lea Simma som representanter för Sáminuorra på FN:s miljökonferens, TUNZA, i Dajeon i Sydkorea. Under veckan deltog de i olika workshops och föreläsningar och har på så sätt lärt sig verktyg till att engagera unga samer till att aktivt arbeta för en bättre miljö. Genom konferensen har de också kommit i kontakt med andra organisationer, bland annat urfolksorganisationer i olika delar av världen.

Lea Simma valdes också in som en av två urfolksrepresentanter i FN:s miljöprogramms ungdomsråd. I ungdomsrådet sitter två ungdomar från varje världsdel samt två urfolksrepresentanter.

Eallinbiras arbetsgrupp

I arbetsgruppen för Sámedigges livsmiljöprogram *eallinbiras*, har Sáminuorra en representant, Helena Omma. Eallinbiras betyder livsmiljö, och det är från denna grupp som inspirationen med att börja arbeta med dekolonisering kom. Med hjälp av finansiering från eallinbiras har styrelsen fått lära om dekolonisering och hur man tar vara på det samiska tankesättet av bl.a. Gudrun Kuhmunen och Ol Johán Sikku.

Rondellren i Giron

Lea Simma och Mattias Harr lärde sig på TUNZA konferensen i Sydkorea att uttrycka sig på annorlunda sätt. 350.org är en organisation som handlar om hur mycket koldioxid jorden kan tåla, utan att det påverkar effekten av klimatförändringarna för mycket. Under Sáminuorras styrelsemöte i Giron i september byggde och målade därför styrelsen en rondellren med texten 350 på. Den fördes ut i Gironns sydligaste rondell. Styrelsen hamnade även på bild i en notis i NSD, när de höll på att ställa upp renen

Under 2009 har Sáminuorra även haft andra projekt på gång...

Kaitumkåtan 2009

Som brukligt är hade Sáminuorra aktiviteter under Jokkmokksmarknaden. Detta år i samarbete med Barbro Poggats. Hon hade ställt upp en stor lávvu på marknadsområdet. Under dagtid fanns i lávvun försäljning av Barbro Poggats konst och alster och ett stånd där Sáminuorra delade ut information och sålde medlemskap. Under kvällarna anordnades disco för de som var under 18 och inte kom in på samedansen.

Samiskt konfirmationsläger 2009

Det samiska konfirmationslägret där Sáminuorra är en av arrangörerna tog i år plats i Vålådalen, Jämtland. 40 konfirmander deltog under en treveckorsperiod med bland andra 5 ledare från Sáminuorra. Konfirmandlägret är för Sáminuorra ett oerhört bra tillfälle att hjälpa unga samer bli stärkta i sin identitet. Under lägret fick konfirmanderna bo och leva tillsammans på Vålådalens turiststation, de fick utöver sin tillvaro i Vålådalen ge sig ut och övernatta på fjället och en utflykt till Östersund.

De ledare som Sáminuorra anställde under lägret var Nils-Jonas Person, Mattias Harr, Anne Kuhmunen, Inga-Lisa Axman-Sara och Elena Walkeapää.

Pessinki ungdomsläger

Under sommaren 2009 hölls ungdomsläger Pounikko, som anordnades av Pessinki Sameförening. Sáminuorra bidrog med en ungdomsledare. 41 ungdomar samlades till Pounikko för att umgås och lära sig att ta vara på den samiska kulturen. Lávvu sattes upp, lassokastning, kalvmärkning och gáhkubak var bara några av de saker barnen och ungdomarna fick testa på. Under veckorna användes samiska, finska och svenska.

Niejda- chicks in Sápmi

Under Yeah Right!, en ungdomskonferens i Luleå november 2008 väcktes idén om att starta tjejgrupper för samiska tjejer. 2009 kom idén att bli en del av Sáminuorras jämställdhetsprojekt ležáhus där vi planerat hur ett mentorprogram för tjejer ska se ut. I arbetsgruppen sitter Katarina Inga, Cecilia Stenvall & Anna-Maria Fjellström från Sáminuorra, Helena Partapuoli från Sametingets Ungdomsråd, Ylva Maria Pavval från Barents Regionala Ungdomsråd. Mentorprogrammet startar förhoppningsvis under hösten 2010.

ležáhus- förändring

ležáhus är ett projekt som handlar om jämställdhet och drevs under 2009. Idén är att utbilda Sáminuorras styrelse i vad jämställdhet egentligen är och hur man ska kunna jobba men jämställdhetsfrågan inom förbundet. Anna-Maria Fjellström har varit drivande i projektet. Hon deltog i konferensen Duostta! Tohtia! Våga! som anordnades av SSR och Svenska Tornedalningarnas Riksförbund. I oktober hölls en kurshelg för styrelsen i Stockholm, där vi fick lära oss om härskartekniker och motstrategier och även en inblick i mediateknik.

Rovdjurs manifestation

I samband med att Sáminuorra var på kurs i härskartekniker i Stockholm i september anordnades även en manifestation mot rovdjur. Manifestationen hölls på Skansen och syftet var att stödja SSR:s och samebyarnas krav på att skjuta bort ytterligare 108 rovdjur samt kritisera den svenska rovdjurspolitiken. Vi uppmärksammade även att skanskens skyltar om rovdjuren inte alltid stämmer. Under manifestationen deltog ett tiotal medlemmar från Sáminuorra som hängde upp plakat med siffror om hur mycket ren som går åt till rovdjuren. Vi delade samtidigt ut likadana plakat till Skansens djuransvarige.

Informationsprojektet Nuoras Nurrii- Från ungdom till ungdom

Under tidigare år har Sáminuorra tillsammans med Röda Korset drivit informationsprojektet Nuoras Nurrii, där samiska ungdomar tillsammans med en informatör från rödakorset rest runt på skolor i Sverige för att informera om samer och mänskliga rättigheter. Under 2009 har endast ett utbildningstillfälle ägt rum, detta på grund av att vi saknar fast finansiering av projektet. Sáminuorra har under 2009 sökt vägar att fortsätta och utveckla projektet på. Samarbete med bl.a. Sámiid Riikasearvi (SSR) och Samiskt Informationscentrum har diskuterats.

REPRESENTATIONER- Här har Sáminuorra deltagit 2009

Sáminuorra har under 2009 haft ett antal fasta representationer i olika samiska organisationer och styrelser. Detta för att kunna delta i beslut samt vara med att påverka olika frågor som rör samiska ungdomar.

Samiska minnesfonden

I samiska Minnesfonden representeras Sáminuorra av Krasta Thomasson som ordinarie ledamot och Lea Simma som suppleant

Samernas Utbildnings Centrum -SUC

Sáminuorra har en representant i Samernas utbildnings Centers styrelse som sammanträder 4-6 gånger per år. Brita-Stina Sjaggo är ordinarie samt Lars Miguel Utsi är suppleant

Ruođa Sámiid Riikasearvi,(RSR) Sámiid Riikasearvi (SSR)

Sáminuorra har en representant i SSR's styrelse, dock utan beslutsrätt. Anna-Maria Fjellström är ordinarie representant för Sáminuorra, Johan Skogsfeldt är hennes suppleant.

Sámedikki nuoraidlávdegoddi, Sametingets ungdomsutskott

Sáminuorra har två ordinarie platser i sametingets ungdomsutskott som väljs på två år. För perioden 2009-2011 valdes under förbundsmötet i Piteå Paul Ol Jona Utsi och Helena Partapuoli som ordinarie, samt Klemet Klemetsson och Anna-Maria Fjellström som suppleanter.

Sámi Ráđđi

I Sámi Ráđđi har Sáminuorra två suppleantplatser som SSR har tilldelat oss. Johan Skogsfeldt och Lars Miguel Utsi representerar Sáminuorra.

Tidningen Nuorat

I tidningen Nuorats styrelse har Sáminuorra en representant, Helena Omma.

World Reindeer Herders' 4th Congress, Guovdageaidnu 2009

30 mars- 3 april 2009 gick World Reindeer Herders' Associations 4 kongress av stapeln. Sáminuorra representerades av Marja Påve, Helena Omma och Lars Miguel Utsi. Förutom kongressen pågick under dagarna föreläsningar, slöjdmarknad, lassotävlingar samt renkappkörning, besök till en siida i Guovdageaidnu.

Renskötarfolk från hela världen hade samlats till kongressen. Under kvällarna stiftades bekansskaper under middagar och andra kvällsaktiviteter, såsom snöbio och konserter av olika slag.

Sáminuorras representant Lars Miguel Utsi

Duostta! Tohtia Våga!

22-23 augusti anordnade Sámiid Riikasearvi (SSR) och Svenska Tornedalningarnas riksförbund en konferens för kvinnor med temat makt.

Till konferensen samlades både samiska och tornedalska kvinnor. Man diskuterade bl.a. maktens olika dimensioner, hur det är att vara kvinna i maktposition och om ungdomar har någon makt. Anna-Maria Fjellström deltog i konferensen, i samband med Sáminuorras projekt *iežáhus* och Helena Omma deltog som en av föreläsarna. Hon talade om att ta makten och ansvaret över sitt eget språk.

Sáminuorra närvarande vid etableringen av "Noereh!", vår systerorganisation i Norge.

Över helgen 16-18 oktober samlades ett femtiotal samiska ungdomar från hela Norge på ön Sállir utanför Romssa gávppot med anledningen att etablera en ny samisk ungdomsorganisation på norsk sida. Sáminuorra deltog på mötet med två representanter, Lars Miguel Utsi och Lea Simma. Under två dagar diskuterades den nya organisationen och hur den skulle se ut. Sáminuorra har länge saknat en systerorganisation på norsk sida att samarbeta med. Sáminuorras representanter bidrog med goda råd och erfarenhet från svensk sida i diskussionerna om den nya organisationen. Den 18 oktober etablerades så en ny samisk ungdomsorganisation. Susanne-Amalile Andersen valdes till ordförande för organisationen, som döptes till "Noereh!".

Seminarium reindrift och media

Den 14 november anordnade Norska Reindriftsamer Landsforbunds Ungdomsutvalg ett seminarium i Guovdageaidnu, om renskötsel och media. Orsaken till seminariet var den negativa publicitet som renskötseln ofta får av medierna. Under seminariet diskuterades bl.a. hur man ska nå fram med sitt budskap som renskötare till medierna. Föreläsare var bl.a. Johan Ailo Kalstad om *medieförståelse*, Ann Irene Buljo om *pressetik* och om *Rennäringens ansikte utåt* berättade Inge Even Danielsen. Helena Omma deltog som representant för Sáminuorra under seminariet.

Övriga representationer där Sáminuorra deltagit:

<u>Datum</u>	<u>Förrättning</u>	<u>Namn</u>
Maj	Renskötarseminarium i Jokkmokk	Krasta Thomasson
10-11 Juni	Sámiid Riikasearvi (SSR:s) landsmöte Arjeplog	
25 september	Sametingets öppnande + paneldiskussion och middag	Helena Omma
29 september	LSU Stockholm- minoritetsmöte	Krasta Thomasson
17 nov	Sametingsplenumsmiddag	Per-Jonas Partapuoli
16-18 nov	MR-dagarna	Mattias Harr, Lea Simma
Nov	LSU-årsmöte, Stockholm	Saila Marie Persson, Jennie Sofie Sparrock

*Rundabordssamtal i samband med Samtingets öppnande i Giron 25 september
I panelen satt bl.a. Mattias Åhren, FN's urfolksforums ledare Victoria Tauli-Corpuz och Lars
Norberg "udtja Lasse". Foto: Hanna Sofie Utsi*

SKRIVELSE OCH YTTRANDE- Detta tyckte vi till om 2009

- 2009-01 Anmälan till granskningsnämnden angående SVT dokumentären *Till minne av Rapa.*
- 2009-06-24 *Fast finansiering av samisk idrott!*
Skrivelse till regeringen samt kulturminister angående fast finansiering till samisk idrott
- 2009-05-14 *Sáminuorra kräver att Sametinget arbetar för ratificering av ILO 169*
Uttalande där Sáminuorra uppmanar Sámedigge att både före och efter valet arbeta aktivt för en ratificering av ILO 169.
- 2009-05-15 *Sáminuorra kräver att sametinget får högre status och egna skattemedel*
Skrivelse till regeringen att Sametinget skall ligga direkt under riksdag med egen budget istället för att vara en del av jordbruksdepartementet.
- 2009-05-20 *Sáminuorra kräver återlämnande och återbegravning av alla samiska skelettdelar*
Skrivelse till kulturministern där Sáminuorra kräver återlämnande och återbegravning av alla samiska skelettdelar.
- 2009-06-04 *Bättre skydd av samiska heliga platser*
Skrivelse till kulturministern där Sáminuorra kräver skydd av heliga samiska platser.